



САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE



Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR XII

САРАЈЕВО, 08. 12. 2023.

БРОЈ/NUMBER 1

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATIONS

Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2022-2023.

Government budget allocations for R&D, 2022-2023

У Босни и Херцеговини буџетска издвајања за истраживање и развој (ИР) у 2022. години износила су 60 441 574 КМ.

In Bosnia and Herzegovina government budget allocations for research and development (R&D) in 2022 amounted to 60 441 574 BAM.

Према сектору, највише средстава утрошено је у сектор високог образовања 77,9%, затим државном сектору 14,1%, пословном сектору 7,7% и непрофитном сектору 0,3%.

By sector, the most budget allocations were in the sector of Higher education 77.9%, followed by the Government sector 14.1%, the Business sector 7.7% and the Non-profit sector 0.3%.

Највише буџетских средстава према друштвено-економским циљевима утрошено је у опште унапређење знања: * ИР финансиран из општих фондова универзитета (44,1%).

According to the socio-economic objectives, the most budget allocations were to the General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (44.1%).

Према области истраживања, највише средстава утрошено је на друштвене науке (32,3%) и мултидисциплинарне науке (19,3%).

By the field of science, the most budget allocations were on Social sciences (32.3%) and Multidisciplinary sciences (19.3%).

Планирана буџетска средства за истраживање и развој у 2023. години, износе 67 465 700 КМ. Према друштвено-економским циљевима, већина средстава планирана је за опште унапређење знања * ИР финансиран из општих фондова универзитета (46,2%).

The planned budget allocations for research and development in 2023 amount to 67 465 700 BAM. According to the socio-economic objectives, most allocations are planned General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (46.2%).

1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА И СЕКТОРУ¹ (СТВАРНИ ИЗДАЦИ), 2022.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES AND SECTOR (ACTUAL ALLOCATIONS)¹, 2022

КМ/ВАМ

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	60 441 574	4 672 528	8 517 374	47 097 822	153 850	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 052 716	22 000	1 030 716	-	-	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување животне средине (02)	414 800	-	313 000	-	101 800	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	23 195	-	23 195	-	-	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	-	-	-	-	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	-	-	-	-	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	449 500	-	449 500	-	-	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	4 740 251	4 635 128	105 123	-	-	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	14 526 616	-	6 506 690	8 019 926	-	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	1 850 000	-	-	1 850 000	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процеси (11)	-	-	-	-	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из општинских фондова универзитета (12)	26 661 751	-	-	26 661 751	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из других извора (13)	10 722 745	15 400	89 150	10 566 145	52 050	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	<i>Defence (14)</i>

¹ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007)

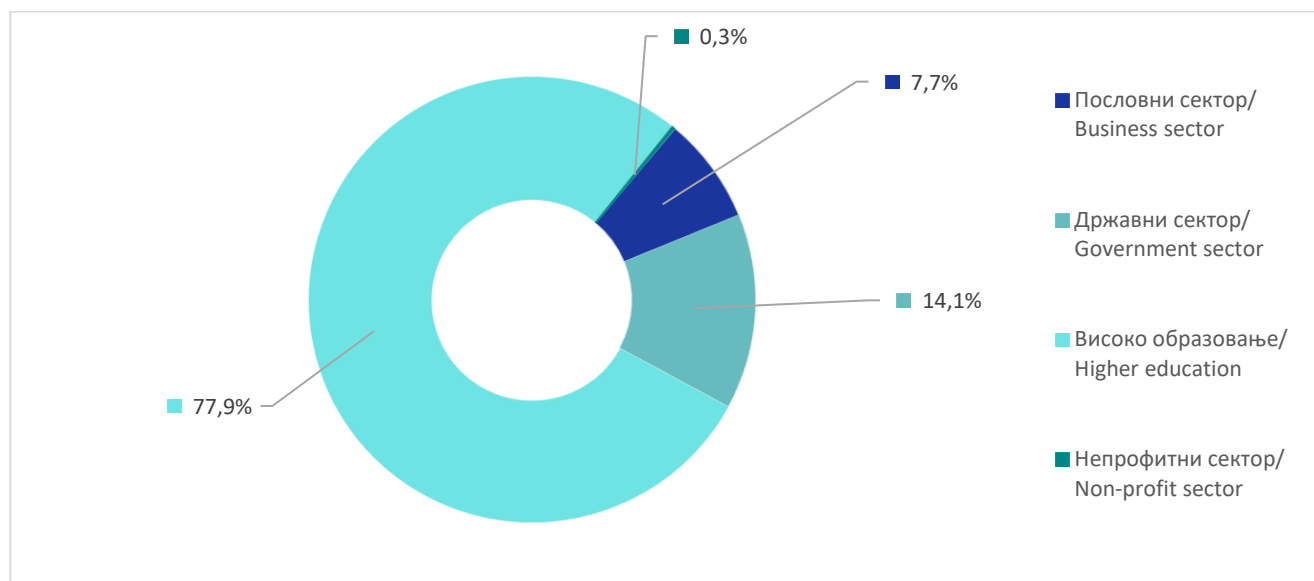
Data presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives.

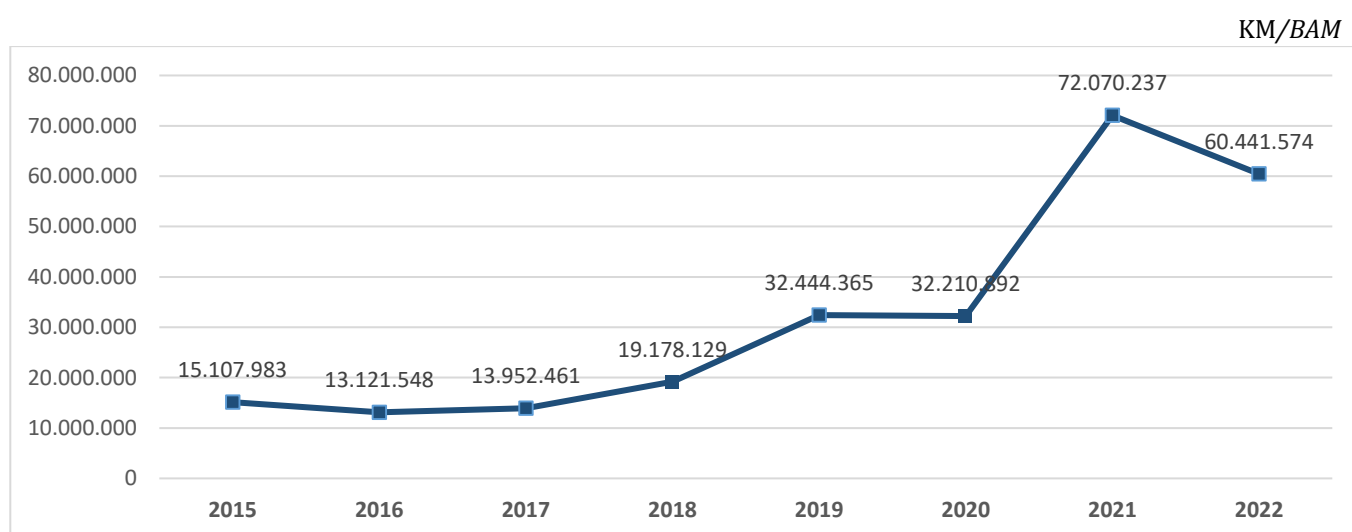
Графикон 1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА СЕКТОРУ, 2022.

Graph 1. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SECTOR, 2022



Графикон 2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ У БиХ, 2015-2022.

Graph 2. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BiH, 2015-2022



2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА И СЕКТОРУ², 2022.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE AND SECTOR², 2022

KM/BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Državni сектор <i>Government sector</i>	Visoko obrazovanje <i>Higher education</i>	Neprofitni сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	60 441 574	4 672 528	8 517 374	47 097 822	153 850	TOTAL
1. ПРИРОДНЕ НАУКЕ	5 434 735	23 100	1 362 216	3 947 619	101 800	1. NATURAL SCIENCES
1.1 Математика	3 020 964	-	-	3 020 964	-	1.1 Mathematics
1.2 Рачунарске и информационе науке	12 000	-	-	12 000	-	1.2 Computer and information sciences
1.3 Физичке науке	45 227	-	16 000	29 227	-	1.3 Physical sciences
1.4 Хемијске науке	36 940	-	-	36 940	-	1.4 Chemical sciences
1.5 Наука о Земљи и повезане науке о животној средини	1 515 755	23 100	1 346 216	44 639	101 800	1.5 Earth and related Environmental sciences
1.6 Биолошке науке	32 990	-	-	32 990	-	1.6 Biological sciences
1.7 Остале природне науке	770 859	-	-	770 859	-	1.7 Other natural sciences
2. ИНЖЕЊЕРСТВО И ТЕХНОЛОГИЈА	5 260 198	-	23 195	5 237 003	-	2. ENGINEERING AND TECHNOLOGY
2.1 Грађевинарство и архитектура	3 152 691	-	-	3 152 691	-	2.1 Civil engineering
2.2 Електротехника, електроника и информационо инжењерство	116 617	-	-	116 617	-	2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering
2.3 Машинско инжењерство	45 116	-	-	45 116	-	2.3 Mechanical engineering
2.4 Хемијско инжењерство	39 697	-	-	39 697	-	2.4 Chemical engineering
2.5 Материјали	16 670	-	-	16 670	-	2.5 Materials engineering
2.6 Медицинско инжењерство	9 500	-	-	9 500	-	2.6 Medical engineering

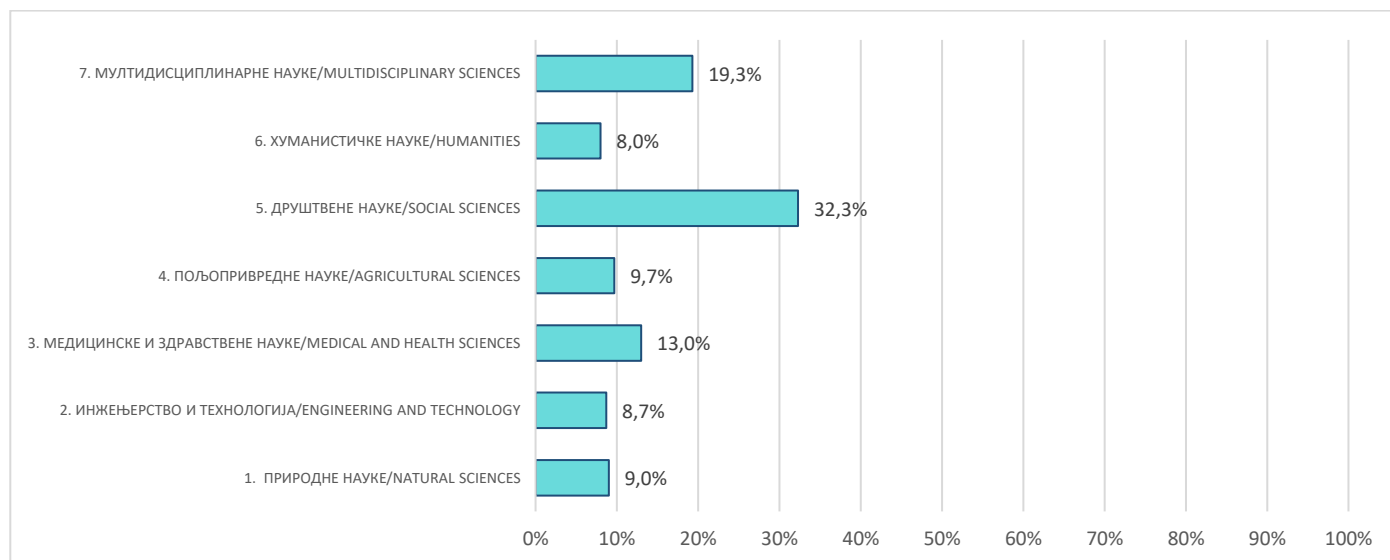
² Подаци су приказани у складу с ОЕЦД методолошким оквиром и Ревидираном класификацијом у подручју науке и технологије (FOS) у Приручнику Фрасцати.

2.7 Инжењерство животне средине	7 700	-	-	7 700	-	2.7 Environmental engineering
2.8 Биотехнологија животне средине	-	-	-	-	-	2.8 Environmental biotechnology
2.9 Индустриска биотехнологија	7 000	-	-	7 000	-	2.9 Industrial biotechnology
2.10 Нано-технологија	-	-	-	-	-	2.10 Nano-technology
2.11 Остала инжењерства и технологије	1 865 207	-	23 195	1 842 012	-	2.11 Other engineering and technologies
3. МЕДИЦИНСКЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ НАУКЕ	7 818 879	-	451 000	7 367 079	800	3. MEDICAL AND HEALTH SCIENCES
3.1 Основна медицина	1 697 748	-	1 500	1 696 248	-	3.1 Basic medicine
3.2 Клиничка медицина	17 300	-	-	16 500	800	3.2 Clinical medicine
3.3 Здравствене науке	44 410	-	24 500	19 910	-	3.3 Health sciences
3.4 Медицинска биотехнологија	21 874	-	-	21 874	-	3.4 Medical biotechnology
3.5 Остале медицинске науке	6 037 547	-	425 000	5 612 547	-	3.5 Other medical sciences
4. ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ	5 871 110	4 640 628	137 623	1 091 359	1 500	4. AGRICULTURAL SCIENCES
4.1 Пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство	5 693 120	4 635 128	15 000	1 041 492	1 500	4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries
4.2 Наука о животињама и млијеку	12 500	-	12 500	-	-	4.2 Animal and Dairy science
4.3 Ветеринарска наука	19 800	4 100	-	15 700	-	4.3 Veterinary science
4.4 Пољопривредна биотехнологија	16 400	1 400	5 000	10 000	-	4.4 Agricultural biotechnology
4.5 Остале пољопривредне науке	129 290	-	105 123	24 167	-	4.5 Other agricultural sciences
5. ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	19 528 726	8 800	6 507 340	13 006 086	6 500	5. SOCIAL SCIENCES
5.1 Психологија	3 724 696	-	-	3 723 296	1 400	5.1 Psychology
5.2 Економија и пословање	78 002	8 800	-	66 752	2 450	5.2 Economics and Business
5.3 Педагошке науке	24 116	-	-	22 216	1 900	5.3 Educational sciences
5.4 Социологија	4 500	-	-	4 500	-	5.4 Sociology
5.5 Право	55 244	-	-	55 244	-	5.5 Law

5.6 Политичке науке	5 900	-	-	5 900	-	5.6 Political science
5.7 Друштvena и економска географија	4 900	-	-	4 900	-	5.7 Social and economic geography
5.8 Медији и комуникације	2 200	-	-	2 200	-	5.8 Media and communications
5.9 Остале друштвене науке	15 629 168	-	6 507 340	9 121 078	750	5.9 Other social sciences
6. ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ	4 855 831	-	36 000	4 816 581	3 250	6. HUMANITIES SCIENCES
6.1 Хисторија и археологија	2 727 570	-	-	2 726 920	650	6.1 History and Archaeology
6.2 Језици и књиженост	58 444	-	-	55 844	2 600	6.2 Languages and Literature
6.3 Филозофија, етика и религија	-	-	-	-	-	6.3 Philosophy, Ethics and Religion
6.4 Умјетност	63 450	-	36 000	27 450	-	6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)
6.5 Остале хуманистичке науке	2 006 367	-	-	2 006 367	-	6.5 Other humanities
7. МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ НАУКЕ*	11 672 095	-	-	11 632 095	40 000	7. MULTIDISCIPLINARY SCIENCES*

Графикон 3. БУДЖЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА 2022.

Graph 3. GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE, 2022



* Мултидисциплинарне науке користимо у случајевима када извјештајне јединице не располажу тачним податком за коју област истраживања су средства намијењена.

We use multidisciplinary sciences in cases when reporting units do not have accurate data for which area of research the funds are intended.

3. БУДЖЕТСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА³ (УСВОЈЕНИ БУДЖЕТ ЗА 2023.)⁴

BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BOSNIA AND HERZEGOVINA BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2023)

КМ/ВАН

Укупно <i>Total</i>		
УКУПНО	67 465 700	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 766 468	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување животне средине (02)	500 000	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	23 195	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	150 000	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	5 840 000	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	11 429 882	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	2 710 000	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	31 182 757	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из других извора (13)	13 863 398	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	<i>Defense (14)</i>

³ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и подређење научних програма и буџета из 2007.године (NABS 2007)
Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Претходни подаци
Preliminary results

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима
The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Подаци саопћења су резултат статистичке обраде годишњег извјештаја „Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2022-2023“.

За разлику од статистичког истраживања гдје су извјештајне јединице институције које проводе активности истраживања и развоја, ово истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја.

Овим истраживањем прикупљају се подаци о издвајањима за истраживање и развој из буџета институција Босне и Херцеговине и буџета ентитетских институција и Дистрикта Брчко према друштвено-економским циљевима, областима истраживања и сектору. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извјештајне јединице (финансијери истраживања и развоја) приказују реализована буџетска средства (уколико постоје, након ребаланса буџета) за истраживање и развој и планирана буџетска средства за истраживање и развој (уколико постоје, прије ребаланса).

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у Фрасцати приручнику (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; издавач: OECD).

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у Фрасцати приручнику (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; издавач: OECD).

Истраживање и развој (ИР) обухвата креативан и систематичан рад који се подузима у циљу повећања знања – укључујући знање о човјеку, култури и друштву – и осмишљавању нових примјена расположивог знања. Дијели се на: основна истраживања, примјенљива истраживања и експериментални развој.

Основна истраживања обухватају експериментални или теоријски рад који се првенствено подузима ради стицања нових знања о основним основама појава и

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report of the “Government Budget Appropriations for Research and Development 2022-2023”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the research and development (R&D) activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This research collects data on research and development allocations from the budgets of the institutions of Bosnia and Herzegovina and the budgets of the entity institutions as well as the Brčko District according to socio-economic objectives, field of science and sector. The aim of the research is to monitor the research and development policy of the state through its financing of research and development activities.

Reporting units (R&D financiers) show the realised budget funds (if any, after the budget rebalance) for research and development and the planned budget funds for research and development (if any, before the rebalance).

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards established by OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Research and development (R&D) comprise creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge – including knowledge of humankind, culture and society – and to devise new applications of available knowledge. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.

Basic research is experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the

видљивих чињеница, без икакве посебне примјене или употребе у виду.

Примијењена истраживања обухватају својствена истраживања која се подузимају у циљу стицања нових знања, те су првенствено усмјерена ка специфичном, практичном циљу или предмету.

Експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим из истраживања и практичног искуства, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Сектор високог образовања обухвата све универзитете, високе технолошке и друге институције које пружају формалне програме терцијарног образовања, без обзира на њихов извор финансирања или правни статус, као и све истраживачке институте, центре, експерименталне станице и клинике које своје истраживачко-развојне активности имају под директном контролом или којима управљају установе високог образовања.

Државни сектор се састоји од свих јединица централне (федералне), регионалне (државне) или локалне (општинске) власти, укључујући фондове социјалног осигурања, осим оних јединица које пружају услуге високог образовања или одговарају опису високошколских установа датим у Фрасцати приручнику, као и све непрофитне невладине организације које контролишу владине јединице, а које нису дио сектора високог образовања. Државни сектор не укључује јавна предузећа, чак и када је сав капитал таквих корпорација у власништву државних јединица. Јавна предузећа су укључена у сектор пословних предузећа.

Сектор непрофитних организација обухвата правна лица, регистрована у сврху производње добара и услуга, чији статус им не дозвољава да буду извор прихода, зараде или друге финансијске добити за јединице које оснивају, контролишу или финансирају њима. Могу се бавити тржишном или нетржишном производњом.

underlying foundations of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view.

***Applied research** is original investigation undertaken in order to acquire new knowledge, however, it is directed primarily towards a specific, practical aim or objective.*

***Experimental development** is systematic work, drawing on knowledge gained from research and practical experience and producing additional knowledge, which is directed to producing new products or processes or to improving existing products or processes.*

***Business sectors** includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units within the company.*

*The **Higher education sector** comprises all universities, colleges of technology and other institutions providing formal tertiary education programs, whatever their source of finance or legal status, and all research institutes, centers, experimental stations and clinics that have their R&D activities under direct control of, or are administered by, tertiary education institutions.*

*The **Government sector** consists of all units of central (federal), regional (state) or local (municipal) government, including social security funds, except those units that provide higher education services or fit the description of higher education institutions provided in Frascati manual, as well as all non-profit organisations that are controlled by government units that are not part of the Higher education sector. The sector does not include public corporations, even when all the equity of such corporations is owned by government units. Public enterprises are included in the Business enterprise sector.*

***Sector of non-profit organizations** covers legal entities, created for the purpose of producing goods and services, whose status does not permit them to be a source of income, profit or other financial gain for the units that establish, control or finance them. They can be engaged in market or non-market production.*

Скраћенице:

ИР – истраживање и развој

БЕС – пословни сектор

ГОВ – државни сектор

ХЕС – високо образовање

ПНП – Непрофитни сектор

Abbreviations:

R&D – *Research and Development*

BES – *Business sector*

GOV – *Government sector*

HES – *Higher education*

PNP – *Non-profit sector*

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорне особе/Responsible persons:

Велимир Јукић, помоћник директора за пословне статистике
Velimir Jukić, Assistant Director of Business Statistics

Фахир Канлић, шеф Одсјека за статистику индустрије и грађевинарства
Fahir Kanlić, Head of Department for Industry and Construction Statistics

Весна Ћужић, директор
Vesna Čužić, Director

Саопштење приредила: Џенита Бабић
Prepared by: Dženita Babić



Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.